

114. sz. Egyezmény

a tengeri halászok munkaszerződésének pontjairól

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1959. június 3-án negyvenharmadik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy elfogadja a tengeri halászok munkaszerződésére vonatkozó különböző javaslatokat, - amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1959. június 19-én elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A tengeri halászok munkaszerződésének pontjairól szóló 1959. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A jelen Egyezmény szempontjából a “haláshajó” kifejezés vonatkozik bármely olyan bejegyzett vagy okmányokkal rendelkező, tetszőleges jellegű, akár állami, akár magántulajdonban levő hajóra vagy vízi járműre, amely tengeri halászattal foglalkozik sós vizeken.

2. Az illetékes hatóság az érintett haláshajó-tulajdonosok és halászok szervezeteivel folytatott konzultációt követően – ha létezik ilyen – mentességet biztosíthat a jelen Egyezmény rendelkezései alól meghatározott típusú és méretű haláshajókra vonatkozóan.

3. Az illetékes hatóság, ha megfelelően meggyőződik arról, hogy a jelen Egyezmény tárgyát képező ügyek megfelelőképpen szabályozva vannak a haláshajó-tulajdonosok vagy haláshajó-tulajdonosi szervezetek és a tengeri halászok közötti kollektív szerződésben, felmentheti a jelen Egyezmény egyéni megállapodásokra vonatkozó rendelkezései alól azokat a tulajdonosokat és tengeri halászokat, akikre ilyen kollektív szerződés vonatkozik.

2. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából a “halász” kifejezés vonatkozik minden olyan személyre, akit bármely minőségben bármely haláshajó fedélzetén alkalmaznak vagy foglalkoztatnak, és aki szerepel a hajó szerződésében. Nem vonatkozik a hajóvezetőkre, révkalauzokra, kiképzőhajón levő kadétkra és diákokra és megfelelően szerződött tanoncokra, matrózokra és egyéb, tartós kormányzolgálatban álló személyekre.

3. cikk

1. A szerződés pontjait alá kell írnia mind a hajótulajdonosnak vagy képviselőjének, mind a halásznak. A tengerésznek és tanácsadójának is megfelelő lehetőséget kell biztosítani a szerződés pontjainak átnézésére az aláírást megelőzően.

2. A tengerésznek a nemzeti törvények által előírt feltételek szerint kell aláírnia a szerződést az illetékes állami hatóság által gyakorolt megfelelő felügyelet biztosítása céljából.

3. A fenti rendelkezések akkor minősülnek teljesítettnek, ha az illetékes hatóság igazolja, hogy a szerződés rendelkezéseit írásban eléje terjesztették, és ezeket mind a hajótulajdonos vagy képviselője, mind a halász megerősítette.

4. A nemzeti törvényeknek megfelelőképpen gondoskodniuk kell arról, hogy a halász biztosan megértse a szerződést.

5. A szerződés nem tartalmazhat semmi olyat, ami ellentmondana a nemzeti törvények vagy a jelen Egyezmény rendelkezéseinek.

6. A nemzeti törvényeknek kell előírniuk azokat a további formai követelményeket és biztosítékokat a szerződés teljesítésére vonatkozóan, amelyek szükségesnek tekinthetők a hajótulajdonos és a halász érdekeinek a védelme céljából.

4. cikk

1. A nemzeti törvényeknek megfelelően meg kell tenni a megfelelő intézkedéseket annak a biztosítására, hogy a szerződés ne tartalmazzon olyan kitételt, amelynek értelmében a felek előre úgy szerződnek, hogy eltérnek a szerződés hatáskörére vonatkozó szokásos szabályoktól.

2. A jelen cikk nem értelmezhető a döntőbíráskodásra terjesztés kizárásaként.

5. cikk

1. Az illetékes hatóság által vagy az általa előírt módon készült foglalkoztatási jegyzőkönyvet kell vezetni minden egyes tengeri halászárról. Minden egyes hajóút vagy vállalkozás végén az érintett halász rendelkezésére kell bocsátani a hajóútra vagy vállalkozásra vonatkozó szolgálati jegyzőkönyvet, vagy ezt be kell vezetni a szolgálati könyvébe.

6. cikk

1. A szerződés köthető határozott időre vagy egy hajóútra, vagy amennyiben a nemzeti törvények ezt megengedik, korlátlan időre.

2. A szerződésnek világosan ki kell mondania az egyes felek jogait és kötelezettségeit.

3. Tartalmaznia kell a következő adatokat, hacsak ezek közül egynek vagy többnek a szerepeltetése nem válik szükségtelenné azért, mert a nemzeti törvények és rendelkezések másképp szabályozzák ezt a kérdést:

- (a) a tengeri halász családi és egyéb nevei, születési ideje vagy életkora és születési helye;
- (b) a szerződés megkötésének helye és időpontja;
- (c) azon hajó vagy hajók neve, amelyen vagy amelyekben a tengeri halász szolgálatot vállal;
- (d) a tervezett hajóút vagy hajóutak, ha ez a szerződés megkötésekor megállapítható;
- (e) a tengeri halász beosztása;

- (f) ha lehetséges, az a hely és időpont, ahol és amikor a tengeri halásznak szolgálatra kell jelentkeznie a fedélzeten;
- (g) a tengeri halásznak biztosítandó ellátmány nagyságrendje, hacsak a nemzeti törvények nem írnak elő más rendszert erre vonatkozóan;
- (h) a bér összege vagy a részesedés összege és a kérdéses részesedés kiszámításának a módja abban az esetben, ha részesedési alapon javadalmazták, vagy a bére és a részesedése összege és az utóbbi kiszámításának a módja, ha kombinált alapon javadalmazták, és bármely megállapodás szerinti minimálbér;
- (i) a szerződés megszüntetése és ennek feltételei, azaz:
 - (i) ha a szerződés korlátozott időre szól, a lejárat dátuma;
 - (ii) ha a szerződés egy hajóútra szól, a cél-kikötő és az az időtartam, amelynek a megérkezés után el kell telnie, mielőtt a tengeri halászt elbocsátanák;
 - (iii) ha a szerződés korlátlan időre szól, azok a feltételek, amelyek fennállása esetén bármelyik fél jogosult felbontani a szerződést, valamint a szükséges felmondási idő; ez az idő nem lehet kevesebb a hajótulajdonos esetében mint a tengeri halász esetében;
- (j) bármely más, a nemzeti törvények által megkövetelt adat.

7. cikk

Ha a nemzeti törvények úgy rendelkeznek, hogy a fedélzeten kell lennie egy jegyzéknek a személyzeti állományról, meg kell mondaniuk, hogy a szerződést be kell-e jegyezni a személyzeti állomány jegyzékébe vagy csatolni kell ahhoz.

8. cikk

Annak érdekében, hogy a tengeri halász meggyőződhesen jogai és kötelezettségei természetéről és mértékéről, az illetékes hatóságnak ki kell mondani, hogy milyen intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy világos tájékoztatás álljon rendelkezésre a munkavállalási feltételekről a fedélzeten.

9. cikk

Az egy hajóútra vagy korlátozott időre vagy korlátlan időre kötött szerződés a következő esetekben minősül megfelelőképpen megszüntetettnek:

- (a) a felek kölcsönös beleegyezése esetén;
- (b) a tengerész halála esetén;
- (c) a hajó elvesztése vagy hajózásra való teljes alkalmatlansága esetén;
- (d) bármely más, a nemzeti törvények vagy a jelen Egyezmény által megadott okból.

10. cikk

Nemzeti törvényeknek vagy kollektív szerződéseknek vagy egyéni megállapodásoknak kell meghatározniuk azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén a hajótulajdonos vagy kapitány azonnali hatállyal elbocsáthatja a tengeri halászt.

11. cikk

Nemzeti törvényeknek, kollektív szerződéseknek vagy egyéni megállapodásoknak kell meghatározniuk azokat a körülményeket is, amelyek fennállása esetén a tengeri halász követelheti azonnali elbocsáttatását.

12. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezéseinek – hacsak erről másképp nem rendelkezik –, nemzeti törvényekkel vagy kollektív szerződésekkel kell érvényt szerezni.

13. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

14. cikk

1. A jelen Egyezmény csak azon tagállamokra nézve hatályos, melyeknek ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

2. Azon a napon lép hatályba, amelyen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután a nap után lép hatályba, melyen ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

15. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Arra a tagállamra, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, a kötelezettség újabb tíz éves időszakra érvényben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

16. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállamát értesíti a Szervezet tagállamai által vele közölt minden ratifikáció vagy felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. Amikor a főigazgató értesíti a Szervezet tagállamait a vele közölt második ratifikáció nyilvántartásba vételéről, felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét arra a napra, amikor az Egyezmény hatályba lép.

17. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatója az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 102. cikkének megfelelően nyilvántartásba vétel céljából közli az Egyesült Nemzetek főtitkárával az általa a megelőző cikkek rendelkezéseinek megfelelően nyilvántartásba vett összes ratifikációt és felmondást.

18. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

19. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, hacsak az új Egyezmény erről másképp nem rendelkezik:

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam általi ratifikálása tekintet nélkül a fenti 15. cikk rendelkezéseire *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását amennyiben és amikor az új Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának a lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

20. cikk

A jelen Egyezmény francia és angol szövegváltozatai egyaránt hitelesek.